

Dr Karmen Joller  
sotsiaalminister  
Sotsiaalministeerium

29.08.2025

**Eesti Arstide Liidu arvamus sotsiaalhoolekande seaduse, ravikindlustuse seaduse ja meditsiiniseadme seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse (abivahendite ja meditsiiniseadmete integreerimine) kohta**

Arstide liit ei toeta abivahendite ja meditsiiniseadmete ühte süsteemi integreerimise väljatöötamiskavatsust.

Praegu korraldatakse abivahendite ja meditsiiniseadmete hüvitamist eri süsteemides, erinevate kriteeriumite alusel. Paljud abivahendid ei vasta meditsiiniseadme mõistele, ei ole kantud meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogusse (MSA) ning nende hüvitamisel puuduvad selged õiguslikud alused ja hindamiskriteeriumid. Seega ei saa abivahendeid lihtsalt üle viia meditsiiniseadmete süsteemi, vaid enne tuleks luua abivahenditele ja meditsiiniseadmetele ühesugune regulatsioon.

Ühtne süsteem võiks olla kasutajate jaoks lihtsam ja bürokraatiat vähendav, kuid süsteemide ühendamise on keeruline, töömahukas ja kallis. Leiame, et praegusel ajal, kus tervishoius nõutakse kulude kokkuhoidu, ei ole selline ressursside kulutamine otstarbekas.

Alahinnata ei tohi väljatöötamiskavatsuses kirjeldatud riski, et osa abivahenditest jääb abivajajatele kättesaamatuks, kui ettevõtted ei tegele meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogusse andmete sisestamise ja uuendamisega. VTKs tõdetakse, et kuigi andmekogus registreerimine on ka täna seaduste kohaselt ettevõtetele kohustuslik ning see on sisuliselt ka abivahendi tehingu tegemise eeldus, puudub süsteemne ja tehniline võimekus selle seose kontrollimiseks tehingu tegemise hetkel.

Väljatöötamiskavatsuses kirjutatakse, et riigieelarve strateegia protsessis tuleb tagada piisavad rahalised vahendid Tervisekassale abivahendite rahastamiseks, täiendavateks tööjõukuludeks, töökoha majanduskuludeks ja IT-arendusteks. Kahjuks on senine praktika Tervisekassale uute kohustuste üleandmisel tõendanud, et nendeks eraldatud summad riigieelarvest on olnud selgelt ebapiisavad ja Tervisekassa peab neid rahastama raviteenuste arvelt. Näiteks vanglameditsiini eelarve on Tervisekassa prognoosi järgi 2026. aastal 8,6 miljonit eurot, riigieelarvest eraldatakse selle rahastamiseks 4,7 miljonit eurot.

VTKs puudub pikaajaline jätkusuutlik kava uue süsteemi kulude katmiseks Tervisekassa eelarvest ka juhul, kui kulud edaspidi suurenevad. See aga on väga tõenäoline, kuna meditsiiniseadmete ja abivahendite hinnad kasvavad, võivad lisanduda uued abivahendid, mida seni ei hüvitatud jms. Samuti ei ole arusaadav, millel põhineb optimistlik hinnang, et süsteemide integreerimine annab rahalise kokkuhoiu.

Eesti tervishoiu rahastamine on jätkuvalt selgelt ebapiisav, tervishoiukulude osakaal SKPst on aastaga tunduvalt vähenenud (2023. aastal 7,47 %, 2024.aastal rahandusministeeriumi suvise majandusprognoosi järgi 6,8 %) ja valitsusel ei ole plaanis lähemal ajal tervishoidu lisavahendeid suunata. Seetõttu ei saa arstide liit väljatöötamiskavatsuses toodud muudatusi toetada, kuna on ilmne risk, et uusi kohustusi peab Tervisekassa taas osaliselt rahastama raviteenuste arvelt ja arstiabi kättesaadavus patsientidele halveneb veelgi.

Lugupidamisega

*allkirjastatud digitaalselt*

Katrin Rehema  
Eesti Arstide Liidu tegevjuht